

ASIA Valtiovarainministeriön menettely tiedusteluun vastaamisessa

KANTELU

A on oikeuskanslerille 12.6.2013 osoittamassaan kirjoituksessa arvostellut viranomaisten menettelyä koskien hänen pyyntöään verosopimuksessa tarkoitetun keskinäisen sopimusmenettelyn käynnistämisestä. A on kertonut, että hän on verosopimusten mukaisesti hakenut kaksinkertaisen osinkoverotuksen oikaisemista Espanjasta, Italiasta ja Ranskasta tuloksetta. Verohallinto ei ole ryhtynyt asiassa toimenpiteisiin ja A on lähestynyt asiassa oikeusministeri Anna-Maja Henrikssonia, joka on toimittanut pyynnön eteenpäin. A ei ollut kertomansa mukaan tietoinen mihin ministeriöön pyyntö on toimitettu ja eteneekö hänen asiansa siellä.

A on lisäksi pyytänyt, että oikeuskansleri velvoittaa Suomen valtion asianomaiset viranomaiset käynnistämään neuvottelut.

SELVITYS

Valtiovarainministeriön vero-osasto on antanut kantelun johdosta 29.11.2013 päivätyn vastauksen. Jäljennös vastauksesta lähetetään tämän päätöksen liitteenä tiedoksi A:lle.

RATKAISU

Tapahtumatietoja

A on lähettänyt 12.12.2010 päivätyn kirjeen Verohallitukselle. Pyyntö verosopimuksessa tarkoitetun keskinäisen sopimusmenettelyn käynnistämiseksi on koskenut Espanjaan ja Italiaan maksettuja osinkojen lähdeveroja. Verohallinto on 1.8.2011 päivätysssä vastauksessaan katsonut, että kyseessä on näiden valtioiden sisäisestä lähdeveronpalautusmenettelystä eikä verosopimuksen tulkinnasta. Verohallinto ei ole katsonut tarkoituksenmukaiseksi aloittaa keskinäistä sopimusmenettelyä.

Tämän jälkeen A on lähettänyt 18.8.2011 päivätyn kirjeen oikeusministeri Anna-Maja Henrikssonille. Kirje on koskenut ulkomaalaisista yhtiöistä saatujen osinkojen verotusta lähdevaltiossa sekä niihin liittyvien verosopimuksen mukaisten etujen saamiseen liittyviä ongelmia. Kirje on siirretty oikeusministeriöstä 13.9.2011 päivättyllä läheteellä valtiovarainministeriölle, jonne se on kirjattu saapuneeksi 16.9.2011 ja jaettu esittelijälle. Valtiovarainministeriö on vastannut A:n kirjeeseen 7.10.2013 oikeuskanslerin yhteydenoton jälkeen. Samassa yhteydessä Verohallinnon ratkaistavaksi on siirretty se asiakysymys, onko kirjeessä mainittujen Ranskaan maksettujen lähdeverojen osalta aiheellista aloittaa keskinäinen sopimusmenettely.

Arviointi

Siltä osin kuin kantelu on koskenut keskinäisten sopimusmenettelyjen käynnistämistä, ottaen huomioon valtiovarainministeriön oikeuskanslerille sekä A:lle vastauksissaan verosopimuksista, kaksinkertaisesta verotuksesta sekä keskinäisestä sopimusmenettelystä lausuman, asiassa ei ole ilmennyt mitään sellaista, jonka vuoksi minulla laillisuusvalvojana olisi aihetta toimenpiteisiin.

Arvioin seuraavassa Valtiovarainministeriön menettelyä A:n tiedusteluun vastaamisessa.

Hallintolain (434/2003) 8 §:n mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Neuvonta on maksutonta. Jos asia ei kuulu viranomaisen toimivaltaan, sen on pyrittävä opastamaan asiakas toimivaltaiseen viranomaiseen.

Vastauksen saaminen viranomaisille osoitettuihin asiallisiin tiedusteluihin perustuu perustuslain 21 §:n:ssä turvattuun hyvän hallinnon periaatteeseen sekä hallintolakiin. Toimivaltaisen viranomaisen on itse vastattava sille esitettyyn tiedusteluun. Pääsääntöisesti tiedusteluihin tulisi vastata kirjallisesti kohtuullisessa ajassa. Vastaamiselle ei kuitenkaan ole mahdollista asettaa kiinteää kaikkiiin tapauksiin soveltuvaa enimmäisaikaa, vaan kohtuullista aikaa arvioitaessa on otettava huomioon muun muassa asian laatu, laajuus ja muut yksittäisen asian ominaispiirteet.

Käsillä olevassa tapauksessa A oli lähettänyt 18.8.2011 päivätyn kirjeen oikeusministeri Anna-Maja Henrikssonille. Kirje oli siirretty valtiovarainministeriöön ja kirjattu saapuneeksi 16.9.2011. Valtiovarainministeriö vastasi A:n tiedustelussa esittämiin kysymyksiin oikeuskanslerin tekemän selvitys- ja lausuntopyynnön jälkeen 7.10.2013. A sai siis vastauksen tiedusteluunsa yli kahden vuoden kuluttua ja vasta tehtyään asiasta kantelun oikeuskanslerille. Vastaamiseen kulunutta aikaa on pidettävä kohtuuttomana ottaen huomioon erityisesti valtiovarainministeriön vero-osaston asiantuntemuksen sekä asian laadun ja laajuuden. Valtiovarainministeriö ei ole vastauksessaan oikeuskanslerille, perustellut vastaamisen viivästymistä. Vastaukseen liitettyssä A:lle lähetetyssä kirjeessä vastauksen viipymistä on pahoiteltu. Katson, että valtiovarainministeriö on tapauksessa laiminlyönyt huolehtia tiedusteluun vastaamisesta hyvän hallinnon periaatteen mukaisesti.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

Toimenpiteet

Valtiovarainministeriö on tässä yksittäistapauksessa oikaissut menettelynsä toimittamalla A:lle edellä mainitun vastauksen. Näin ollen katson riittäväksi toimenpiteekseni kiinnittää Valtiovarainministeriön huomiota viranomaisen neuvonta- ja tiedusteluihin vastaamisvelvollisuuden sisältöön.

Kantelun liitteet palautetaan A:lle ohessa.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Kimmo Hakonen

Nuorempi oikeuskanslerinsihteeri

Elina Halimaa

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi